

**NEI TIL DET NYE KARAKTERSYSTEMET!
NEI TIL ØKT ARBEIDSPRESS!**

UTG. AV SOSIALISTISK UNGDOMSFORBUND (MARXIST-LENINISTENE)

TIL KAMP!

NR. 1 1970 1. ÅRGANG

PRIS 25 ØRE.

TIL KAMP!

Det heter seg at skoleungdommen har fått det så bra nå — skoletilbudet blir stadig mer variert, skoledemokratiet er i ferd med å bli innført osv. Vi veit at dette ikke stemmer, men den herskende klassen i Norge, monopolkapitalen og dens talsmenn, gjør sjølsagt hva de kan for å innbille folk at det er den største lykke å få leve under monopolkapitalens diktatur.

Det »varierte skoletilbudet» betyr i virkeligheten at elevene på ulike måter kan utdanne seg for å bli skaltet og valtet med av monopolkapitalen. Og uansett alt prat om »skoledemokrati», får du bare lære det monopolkapitalen vil at du skal lære. Du får ikke utdanne deg for å tjene arbeiderklassen og de breie lag av folket.

I den siste tida har det skjedd en stadig forverring av elevenes stilling i skolen, og de »skolereformene» som blir forsøkt gjennomført i 70-åra, kommer i avgjørende grad til å øke arbeidspresset og konkurransen samtidig som arbeidsforholda og undervisningen blir reelt forverret. Det oppsvinget vi har sett i elevenes kamp de siste åra er en følge av at disse tendensene til mer arbeid, hardere klima, større klasser og skoler, økt kadaverdisiplin osv. allerede har gjort seg gjeldende i noen år nå. Men oppsvinget vil helt sikkert bli enda større i 70-åra, og fler og fler lærere kommer til å stille seg på elevenes side mot monopolkapitalen og dens stat. De forstår at det er monopolkapitalen som skaper de uholdbare tilstandene i skolen med sine stadig hardere krav til elevene og lærerne.

To klassetrinn i gymnaset har allerede fått føling med det nye karaktersystemet, og veit at det øker konkurransen fordi det fingraderer elevene innbyrdes. De som har hatt 5-dagersuke veit at dette betyr økt

arbeidspress og dårligere undervisning. Undersøkelser viser at antallet timer som elevene bruker på heimeleksene har gått jamt oppover etter krigen. De fleste gymnasiaster har en arbeidsuke over det normale i arbeidslivet, og noen bruker hele 60 eller 70 timer i uka på skolen og leksene. Samtidig er elevene rettsløse på skolen. De undertrykkes av urimelige reglementer og påtvinges kadaverdisiplin. Skoleaviser sensureres, progressive organisasjoner blir forbudt og aktivister i interessekampen blir straffa strengt.

Dette er fakta som burde overbevise alle og enhver om at skolen er et undertrykkelsesinstrument som monopolkapitalen bruker for å opprettholde sitt herredømme. Det er åpenbart at elevene og lærerne må ta kampen opp mot monopolkapitalen og staten for å forsvare sine interesser.

Men elevene og lærerne kan ikke vinne fram *aleine*. De må forene seg med arbeiderklassen og styrte monopolkapitalens stat for de kan avskaffe undertrykkinga i skolen. Arbeiderklassen er den klasse som stadig vokser i styrke, og det er den mest konsekvente og revolusjonære klassen. Det er den som utgjør kjernen i revolusjonen, og det er denne klassens politiske teori — marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning — som er den beste veiledninga i kampen. Derfor sier Mao Tsetung:

»Hva kan tjene som kriterium for at et ungt menneske er en revolusjonær? Hvilken målestokk skal en bruke når det gjelder et slikt ungt menneske? Det finnes bare ett kriterium, nemlig om han er villig eller ikke villig til å smelte sammen med arbeidernes og bøndenes brede masser og om han gjør det i praksis.»

Altså: flest mulig elever må mobiliseres til kamp for sine interesser, da de egentlig har felles interesser med arbeiderklassen mot monopolkapitalen. Kreftene må konsentreres om de spørsmåla som er mest påtrengende viktige for elevene og lærerne. Vi tar opp en del slike saker i dette bladet, f. eks. det nye karaktersystemet. Dette er et hovedframstøt mot elevenes og lærernes interesser, og må slå tilbake. I ei slik konkret sak kan elevene danne en front. Elevene kan være uenige om mangt, men i denne konkrete saka kan de stå samlet. På den måten får elevenes kamp slagkraft og gir et større mulig bidrag til hele folkets kamp.

Det vil ikke føre fram bare å »sette i gang noe» uten forberedelser og skole-

ring. Det må drives et grundig og tålmodig arbeid for at elevene får øynene opp for de farene som truer dem, og tendenser til å behandle lærerne som fiender og splitte elevene fra arbeiderklassen må avvises. Slike ideer spres av SF, AUF, NGS og andre og fører til elevenes nederlag.

Derfor trengs det flest mulig som kan beherske den marxist-leninistiske teorien, legge opp ei riktig linje og propagandere den.

**KJØP OG LES RØDE GARDE OG
KLASSEKAMPEN, OG STUDER
MARXISMEN-LENINISMEN-MAO
TSETUNGS TENKNING!
ENHET ELEV-LÆRER-ARBEIDER!
TIL KAMP MOT UNDERGRAVINGA
AV VÅRE KÅR!**

KLASSEKAMPEN

MARXIST-LENINISTISK ARBEIDERAVIS

ABONNEMENTSPRISER:

Kr. 12.- pr. år.

Halvårsabonnement kr. 6.-

TVEITA POSTKONTOR OSLO 6

POSTGIRO 20 66 99

ELEVENE AVSLØRER NGS.

NGS' landsmøte er over, og vi kan fastslå at det som skjedde der viser at den progressive elevbevegelsen er på framarsj, og at NGS for hver dag som går råtner mer og mer.

Den første dagen kom det opp to forslag som konkluderte med oppløsning av organisasjonen. I begrunnelsene het det bl.a. annet at NGS-ledelsen gjennom sitt arbeid har vist at de bare er interessert i å tjene sine egne, ikke elevenes interesser. NGS bygger i dag på elevrådet som er kontrollert av skolebyråkratiet, og som derfor *aldri* kan stille seg på elevenes side i kampen. Dette har ført til at NGS har mistet kontakten med den enkelte elev, og at de ofte går på tvers av elevenes interesser. Videre ble det pekt på at NGS ikke hadde tatt opp de sakene som elevene daglig følte på kroppen, slike ting som *økt arbeidspress, 5-dagers uka og det nye karaktersystemet*. De hadde konsentrert seg om representasjon og andre oppgaver på topplanet, ting som elevene absolutt ikke har interesse av. Da forslagene kom opp til avstemning viste det seg at de fikk hele 20 stemmer, noe som NGS-ledelsen følte som et klart nederlag.

ELEVENE MÅ ISOLERE NGS.

De progressive folka som hadde stemt for forslaget syntes at 20 stemmer var et bra resultat. En kan ikke vente at elevpamper (som det var mye av på LM) er villige til å slå beina under seg sjøl. Som det helt riktig ble pekt på er det ikke på et LM, men på den enkelte skole, at oppløsningen blir avgjort. Bare ved at elevene på den enkelte skole av-

viser og isolerer NGS, vil organisasjonen være fullstendig knust, og kastet bort som ubrukkelig skrap.

ELEVKAMP ER KLASSEKAMP.

De to andre punktene på LM som skapte debatt, var spørsmålet om elevråd og om NGS' prinsippprogram. Her ble det fra marxist-leninistene og andre progressive folk lagt fram en begrunnelse av hvorfor NGS og elevrådet ikke kunne brukes i elevenes kamp.

Fra elevrådet ved Bodø gymnas ble det lagt fram en resolusjon som forklarte hvorfor elevene aldri kunne få demokrati under det systemet vi har i Norge i dag. Resolusjonen konkluderte med at *kampen for et skoledemokrati er kampen mot borgerskapet og monopolkapitalen*. Dette ble utdypet av flere talere som påpekte at skolen i dag brukes til å utdanne »lydige og samfunnsbeviste» mennesker, som er skikket til å gå ut i arbeidslivet, og til rolig å finne seg i de overgrep som de møter fra arbeidskjøpernes side. Gjennom bl.a. karaktersystemet kan monopolkapitalen finsikte den kommende arbeidskraften, og gjennom arbeidspresset for å oppnå best mulige

karakterer læres folk opp til å godta det stadig økende arbeidstempoet og den rasjonaliseringa de møter når de kommer ut i arbeidslivet.

De ting som vi lærer i skolen har bare interesser for en liten del av folket og i all undervisning finner vi kun det borgerskapet mener det er viktig at elevene får vite. Denne indoktrineringen av borgerlig ideologi vil bestandig være tilstede, så lenge vi lever i et kapitalistisk samfunn, og det er derfor viktig at elevene har evnen og viljen til å solidarisere seg med og inngå samarbeid med andre grupper i samfunnet som vil forandre det bestående systemet.

Når elevene på den enkelte skole retter aksjoner og streiker mot skolebyråkratiet og departementet, gir de samtidig sitt bidrag til hele arbeiderklassens kamp. Fordi den store delen av elevene på den ene siden, og monopolkapitalen representert ved skolebyråkratiet på den andre har motstridende interesser, kan NGS og elevrådet, som er monopolkapitalens og borgerskapets medspillere i elevbevegelsen, *aldri* stille seg på elevenes side i kampen for skoledemokrati.

RESOLUSJONSMAKERI

Det andre som ble gjort på LM, var å vedta en mengde resolusjoner og henstillinger, som betyr svært lite for elevbevegelsens kamp. Noen av disse kan kanskje gi elevene visse fordeler på kort sikt, men sett i forbindelse med den langsiktige kampen, blir det bare tomme slag i luften.

NGS HAR SPILT FALLITT.

For de progressive elevene ble LM en bekreftelse på at NGS er en fullstendig ubrukelig organisasjon. NGS-ledelsen har totalt feilet når det gjelder å ta opp de ting hvor elevene føler undertrykkelsen hardest, og bare tatt opp saker som har betydning for en liten del av elevmassen. På LM ble det trukket en klar linje mellom de som ville tjene elevenes interesser, og de som bare tenkte på sine egne fordeler.

NGS har i elevenes øyne spilt fallitt, og den stadig voksende progressive elevbevegelsen vil sikkert for hver dag som går, rette stadig sterkere og hardere slag mot monopolkapitalen, og dens lakeier i elevbevegelsen, NGS. På den måten legger de grunnlaget for at NGS havner der det hører hjemme, på historiens skraphaug.

FARLIG FORSØK!

TIL KAMP har hatt en samtale med aktivister fra interesseorganisasjonen på Katedralskolen i Oslo. Som kjent blir det gjort forsøk med Gjelsvik-komiteens innstilling på denne skolen. Det betyr at elevene der får kjenne på kroppen hvordan skolebyråkratene mener gymnaset skal være i 70-åra.

– *Hva kan de se fram til, de som skal gå gymnaset i 70-åra?*

– Hvis Gjelsvik-komiteens forslag blir satt ut i livet er utsiktene for elevene og lærerne ikke lyse. Men vi på Katta har tatt kampen opp mot de verste forslagene, og hvis elevene over hele landet samler seg om å avvise det nye karaktersystemet, 5-dagersuka og tendensene til å øke pensum, er det sikkert at skolebyråkratene må bite i graset.

– *Den nye karakterskalaen, med tallkarakterer fra 0 til 6, er jo allerede innført over hele landet. Hvordan virker den på Katta?*

– Det er jo ikke til å unngå at den finere oppdelingen av elevene har økt konkurransementaliteten ganske betraktelig. Kampen om 5-ere og 4-ere er beinhard. Men bare en mindre del av elevene kan oppnå disse karakterene. Når elevene driver på med lekser til langt på natt for å karre seg opp på 5, blir følgen bare at departementet sender et brev og sier at det er for mange 5-ere i den klassen. Så må lærerne drive karakterene nedover igjen gjennom en serie harde prøver. Dette har skjedd i mange fag på skolen vår. Det er gulerot-på-stang taktikk, bare med den forskjellen at elevene blir nødt til å få tak i gulerota hvis de skal konkurrere om jobbene og

om inntak på videregående skoler. Monopolkapitalen bruker karakterene til å velge ut den arbeidskrafta som de kan profitere mest på. De som har de dårligste karakterene får de dårligste jobbene, og en viss prosent blir gående arbeidsløse, slik at lønnsnivået presses nedover. Karakterene er også maktmidlet som monopolkapitalen har innført for å få elever og lærere til å ta på seg de økte arbeidsbyrdene og finne seg i den reaksjonære undervisninga. Dersom det fantes noe i de nye fagplanene og metodene til Gjelsvik-komiteen som elever og lærere kunne ha utnyttet i progressiv retning, blir det i alle fall effektivt drept av de nye karakterene. Det som er igjen, er enda verre pugg og indoktrinering enn før.

Du kan godt få drive forsøk, men det er min kniv du bruker.

– *Vi har hørt mange fine ord om nye arbeidsmetoder, mer sjølstendighet osv.?*

– Det har vi også. Men i virkeligheten blir det meste ved det gamle, og det som er nytt, er verre enn før. 5-dagersuka er like mye 6-dagersuke som før, bare at du må jobbe mer heime for deg sjøl, uten hjelp. Du må holde på lengre utover kveldene, og ta i bruk lørdagen i tillegg. Skoledagen er på 8 timer a 40 minutter, hvorav en »midt-time», som skulle brukes til sjølstendig arbeid og frivillige aktiviteter. I denne timen er de fleste allerede så trøtte at de må bruke den som fritime. Så blir det mer å gjøre når de kommer heim. Lærerne har så stort arbeidspress at de ikke har tid til å bruke midt-timen til individuell veiledning av elevene, slik meninga var. Noen lærere forsøker å organisere gruppevirksomhet, men dette må legges etter den vanlige skoletida. Det sier seg sjøl at etter 8 skoletimer blir det lite fart i gruppearbeidet.

Klassene er for store og lærerne har for mye å gjøre. De dobbelttimene som det finnes to av hver dag, blir dobbelt kjedeli-

ge, fordi lærerne ikke får forberedt seg og kjører i den gamle stilen 80 minutter i trekk. Pensum i mange fag er for stort. Det blir ingen plan i arbeidet. »Langtidslek-sene», som skulle være så epokegjørende, betyr bare at vi må sjaue hardt med en mengde stoff som hopper seg opp. Ofte blir du stilt overfor noe som du »skulle ha vært gjennom», men ikke har fått tid til. En kan si at de nye metodene skiller gode og dårlige lærere og gode og dårlige elever mye skarpere enn før. Bare de færreste kan holde hodet over vannet og bearbeide stoffet skikkelig. En slik fingeradering av elevene er da sikkert også monopolkapita-lens mening med »skolereformen».

– *Hva kan gjøres?*

– Uansett hvor mislykte forsøkene her er, sett fra elevenes og lærernes synspunkt, kommer monopolkapitalen og skolebyråkratiet til å se dem som vellykte. »Reformene» innføres i alle skoler litt etter litt. Da gjelder det at elevene veit hva det dreier seg om og at de kan slå samlet tilbake. Lærerne har felles interesse med elevene i dette. Gjelsvik-komiteen må avsløres og bekjempes!

Det sosialistiske system vil en gang tre i stedet for det kapitalistiske system. Dette er en objektiv lov, uavhengig av menneskets vilje. Hvor sterkt de reaksjonære enn prøver å stanse historiens hjul, vil revolusjonen før eller seinere komme og uungåelig seire.

Tale på møtet i Sovjetunionens øverste sovjet ved feiringen av den store Oktober-revolusjonens 40-årsdag.

Mao Tsetung.

NEI TIL DET NYE

Skoleelevenes arbeidsbyrde øker stadig, både på ungdomsskolen og i de videregående skolene. Selve karaktersystemet og jakta på gode karakterer forårsaker mye av presset og problemene for oss elever.

Ved hjelp av karakterene velger arbeidskjøperne ut den arbeidskrafta de vil ha. Derfor måler prøver og eksamener først og fremst slike kunnskaper hos elevene som arbeidskjøperne – monopolkapitalen – er særskilt interessert i. Karakterene er videre det viktigste maktmidlet som monopolkapitalistene har til å få lærerne og elevene til å jobbe med det som tjener monopolkapitalen best. Med prøver og eksamen hengende over oss må vi »frivillig» ta på oss store arbeidsbyrder og råpugge i høgt tempo. Endelig har karakterene den virkninga at de splitter samholdet blant oss elever. Det innbyrdes forholdet blir prega av konkurranse, ikke av samarbeid som jo er det eneste riktige.

Karaktergivinga er relativ, dvs. at elevene skal vurderes innbyrdes. Karakterene skal bli fordelt slik at så og så mange prosent av elevene skal få dårligste karakter, så og så mange skal få nest dårligste osv. Dette skal tillempes såvel på landsbasis som på den enkelte skole og i en skoleklasse. Slik karaktergiving gir ikke rom for vurdering av sterke og svake sider, framgang og tilbakegang hos den enkelte elev. Hvis f. eks. en ungdomsskoleelev har ligget på Lg i et fag, men har vist framgang, kan det med dette systemet ikke få utslag i en bedret karakter, fordi en viss prosent av klassen alltid skal ha Lg som karakter.

For ikke lenge siden gikk man vekk fra det gamle karaktersystemet i gymnaset og gikk over til tallkarakterer, fra 0 til 6. Årsaka til dette er å finne i at det gamle karaktersystemet hadde forskjøvet deg, slik at det ikke skilte de gode og dårlige elevene godt nok fra hverandre.

Tallkarakterene betyr en mer finsikting av elevene, slik at kapitalistene lettere kan vurdere arbeidskrafta. De store sekkekarakterene M og T er nå blitt delt opp. Det var vanlig før at den store massen av elever fikk M i muntlige fag. Med tallkarakterene vi nå har tilsvarer den gamle M i muntlig 4 eller 5. En gammel M sa ikke noe om det var en god eller dårlig M, det gjør derimot 4 og 5. Den gamle T var den karakteren som de fleste fikk i skriftlige fag. I dag er den delt opp i 3 og 4, slik at det er økt jag også på dette karaktertrinnet.

Med den nye karakterskalaen er det ikke bare teoretisk mulig å stryke i muntlige fag. En viss del av elevene skal faktisk strykes i muntlig!

En annen ting som også forsvant med det gamle karaktersystemet var hovedkarakteren, gjennomsnittet av alle karakterene. På vitnemålet nå kommer standpunkt karakterene og eksamens karakterene. Årsaka til dette ligger i utviklinga i det kapitalistiske samfunnet. I arbeidslivet foregår en stadig spesialisering. Kapitalistene har ikke lenger behov for en helhetsvurdering av elevene, men behov for kjennskap til evner og anlegg på de enkelte områdene. Derfor har hovedkarakteren forsvunnet, og vi har fått tallkarakterene, og både standpunkt og eksamen på vitne-

KARAKTERSYSTEMET

målet.

Det blir en viktig sak for elevbevegelsen å kjempe mot den økte arbeidsbyrden. Derfor blir kampen mot karakter-systemet avgjørende. Det er dessuten en kamp som tjener til å forene elever og lærere. Prøveretting, leksehøring og karak-

tergiving betyr merarbeid og problemer for lærerne også, og mange lærere gjør motstand mot dette.

**NEI TIL ØKT ARBEIDSPRESS!
NEI TIL DET NYE KARAKTER-
SYSTEMET!**

LØRDAGS «FRI»...

ET RASJONALISERINGSFRAMSTØT FRA MONOPOLKAPITALEN

Endel folk tror visst at vi spøker når vi påstår at lørdagsfri i skolen vil øke arbeidspresset, både for lærere og elever. Men overalt hvor lørdagsfri har blitt forsøkt, har det vist seg at vi har rett.

Hvordan kan dette ha seg?

La oss først ta for oss hva som skjer med elevene: Etter ordninga med femdagers uke skal den samla undervisningstida skjæres ned med 1/6. Samtidig vil ikke kravene til pensum og kunnskaper bli mindre, snarere tvert imot. Det en i dag bruker 6 timer på å gjennomgå, må en altså lære seg på bare 5 timer etter den nye ordninga. Tempoet blir skrudd opp, og enda flere vil bukke under for presset og ramle av lasset.

Det er kanskje mange som fristes ved tanken på en ekstra fridag. Men »den ekstra fridagen» er en illusjon. For det første blir det like mange leksedager som før, fordi lekser til mandag blir innført som en fast ordning. For det andre blir det mer lekser til alle skoledagene fordi timetallet blir mindre og følgelig må mer gjøres hjemme. Det harde presset fører til at man ikke får unnagjort alt man egentlig skulle i løpet av uka. Når så »den ekstra fridagen» kommer, må en sette seg ned og gjøre alt det arbeidet som har hopa seg opp!

Undervisninga kommer sikkert også til å bli av dårligere kvalitet enn nå. Elevene vil få enda mindre utbytte av timene. Det forstår en når en hører hva som skjer med

lærerne når femdagers skoleuke blir innført:

En sjettedel av lærerne kommer til å bli »overflødige». Det er nemlig nettopp vitsen med »reformen» at utgiftene til lærerlønninger skal presses ned. En sjettedel færre lærere må undervise det samme elevtall som før, og de skal lære bort samme pensum som før. Arbeidspresset på de lærerne som er igjen blir større. Det kommer til å føre til at læreren ikke får tid til å forberede undervisninga i tilstrekkelig grad.

Hvis femdagersuka blir innført (og det ser ut til at skolemyndighetene er fast bestemt på det), så vil skolemyndighetene ikke bare spare millionbeløp hvert år i lærerlønninger. Utgiftene til oppvarming og reinhold av skolen, og utgiftene til elevskyss vil også bli mye mindre fordi skolene står tomme om lørdagene. Men de som må betale for disse innsparelsene er lærerne og elevene.

Mange lærere vil bli arbeidsløse, andre vil måtte »omskolere seg» og »etterutdanne seg» uten lønn, med bare en trygd som er så liten at det ikke går an å leve av den.

Elevene må bære byrdene i form av et intenst arbeidspress, oppjaget tempo, dårligere tid og dårligere arbeidsforhold.

Samtidig som skolemyndighetene »rasjonaliserer» sørger monopolkapitalen (»arbeidsgiverne») for at elevene må konkurrere stadig hardere innbyrdes for å få skikkelige jobber etter skolen. Kravene til

utdanning økes. Nå krever monopolkapitalen at skolevesenet skal »rasjonaliseres» for ikke å sluke så store summer av deres kapital, men samtidig skal kravene skjerpes. På den måten er det elevene og lærerne som får svi, mens monopolkapitalen profiterer.

I bedriftene gjennomføres også rasjonalisering, og der er det arbeiderne som får svi. Elevene, lærerne og arbeiderne har derfor felles interesser i å bekjempe monopolkapitalen. I begge tilfeller tar monopolkapitalistene staten til hjelp for å gjennomføre rasjonaliseringa. Derfor må kampen til elevene, lærerne og arbeiderne være retta mot monopolkapitalens stat.

Lærerne i Oslo har satt seg imot at

femdagersuka innføres i Oslo fra neste år av. De har klart å hindre ordninga foreløpig. Men kampen mot dette forsøket på å rasjonalisere skolen og velte byrdene over på elevene og lærerne har bare såvidt begynt. Hvis elever og lærere står samlet i denne kampen og er villige til å sette makt bak sine ord, kan dette rasjonaliseringsframstøtet slås tilbake. Men da må det gjøres et stort arbeid for å gjøre kjent for lærere og elever hva femdagersuka innebærer. Diskuter saka i din klasse!

TIL KAMP MOT FEMDAGERSUKA!

ENHET ELEVER—LÆRERE—ARBEIDSFOLK!

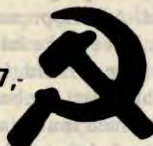
Kjøp
og les

RØDE GARDE

Organ for Sosialistisk Ungdomsforbund (marxist-leninistene).

Ca. 6 nummer pr. år. Årsabonnement kr. 7,-
Adresse: boks 6159, Etterstad, Oslo 6
Postgiro: 20 60 68

LÆRERE OG ELEVER MÅ STÅ SAMMEN

I KAMPEN MOT MONOPOLKAPITALEN

Det hersker stor misnøye blant norske skoleelever. Stadig større deler av elevmassen føler skolens undertrykking som et åk de må kaste av seg. Det er av livsviktig betydning for den progressive elevbevegelsen at kampen blir satt inn i det riktige perspektivet.

For det første at kampen sees i sammenheng med den kampen som arbeiderklassen og de breie massene av folket fører utafor skolen. For det andre at elevene makter å alliere seg med — få over på sin side — størstedelen av lærerstanden.

Ofte retter misnøya seg mot lærerne. De blir betraktet som hovedfienden. Det finnes enkelte lærere som hardnakket bekjemper elevenes og lærernes sak, men i det store og hele er lærerne ikke elevenes fiender. Går vi litt djupere i problemet og analyserer skolens plass i samfunnet og lærernes stilling innafor den, vil vi finne ut at lærerne har felles interesser med elevene i kampen mot skolestyret, og at lærer og elev må bli allierte i kampen.

Læreren er en lønnsarbeider. Han er nødt til å selge arbeidskrafta si for å leve, og den lønna han får igjen for det er langt fra høy. Følgelig må de fleste lærerne ta overtid. Arbeidspresset på lærerne øker stadig. Det er ikke lett å klare jobben bra under slike forhold. I nær framtid vil lærerne bli utsatt for beinhard rasjonalisering, i og med innføring av 5-dagersuka. En mengde lærere vil bli overflødige, og presset på de som blir igjen blir desto

større. Rasjonaliseringa av skoleverket virker på samme måte som rasjonalisering i bedriftene.

Videre må vi huske på at lærerne har nøyaktig like lite å si som elevene når det gjelder reglement, andre påbud eller forbud. I ungdomsskolen har rektor i følge någjeldende lover diktatorisk makt. Han kan trumfe i gjennom alt hva han — eventuelt skolemyndighetene — måtte finne på, sjøl om motstanden blant lærerne er stor.

Lærerne har ingen innvirkning på bestemmelsen av pensum. Det foreligger normalplaner i hvert eneste fag — og ve den lærer som ikke følger disse.

Både lærere og elever blir ramma hardt av systemet. Dvs. de har felles interesser i å bekjempe dette.

Det er en viktig sak for den progressive elevbevegelsen å forklare dette synet for både lærere og elever. Mange lærere har en småborgerlig innstilling og oppfatter seg som en del av det gode borgerskap, derfor godtar de ikke i dag vårt syn på saka. Men den raske forverringa av lærernes kår fører til at fler og fler innser at de har felles interesser med elevene. Før eller seinere vil den altoverveiende delen av lærerne stille seg på vår side i den kampen vi fører.

ENHET ELEVER—LÆRERE—ARBEIDSFOLK I KAMPEN MOT MONOPOLKAPITALEN!

KRISTELIG KLASSE- FRED ?

Norske skolebøker er fylt fra perm til perm med borgerlig ideologi og arbeiderfiendtlig propaganda. Her er noen smakebiter fra Johan B. Hygens bok »Kristendomskunnskap for 9. klasse» som helt klart viser bOKas arbeiderfiendtlige karakter. Boka blir ikke bare brukt i den vanlige undervisninga i 9. klasse, men også som materiale i den teoretiske yrkesorienteringa i 8. klasse.

»Både etisk, sosialt og økonomisk er et godt samarbeide på den enkelte arbeidsplass av stor verdi. Det gjelder ikke minst for samarbeidet mellom ledelsen og de ansatte.» Her prøver altså forfatteren å innbille folk at arbeidere og arbeidsgiverne har felles interesser!

Videre leser vi: *»Spesialiseringen i det moderne arbeidsliv har gjort at det kan oppstå arbeidsløshet i det forskjellige yrker. Da er det særlig viktig å være klar over at vi ikke bare arbeider for oss sjøl, men for hverandre.»* ! ! !

Forfatteren snakker foraktelig om klassehatet mellom fattig og rik osv. og påpeker at det å fornekte eller krenke brorskapet er ondt og ukristelig.

Boka legger også inn et godt ord for det kapitalistiske systemet som sådan: *»I forretningslivet er det mye av den sunne konkurransen som er drivkraft til å gjøre det best mulig.»* Da må en spørre seg: Hva gjør det mulig for en forretningsmann å hevde seg i konkurransen? Sjølsagt ikke noe annet enn at han på arbej-

dernes bekostning klarer å karre til seg mest mulig profitt. Den »sunne konkurransen» er ikke i samsvar med folkets interesser.

Monopolkapitalen ønsker lydlige undersätter som ikke stiller seg fiendtlig til det kapitalistiske systemet. Det er årsaken til at f. eks. historiebøkene gjengir en historie som står opp–ned: de kreftene som holder historias hjul tilbake blir skjønnet, utbytterklassene blir ofra brei oppmerksomhet, mens folkenes kamp for framskritt blir fortiet og forvrengt. En slik historie kan elevene ikke lære mye av, men hensikten er å drive propaganda for borgerskapets klasseherredømme. Så lenge borgerskapet har den politiske og økonomiske makta i landet vil det alltid benytte skolen som et redskap for seg og sine klasseinteresser.

Det må være enhver progressiv skoleelevs plikt å påpeke både overfor lærere og medelever det reaksjonære innholdet i skolebøkene. Alltid være på vakt overfor innholdet i bøkene, ta det opp til diskusjon i klassen og på denne måten avsløre borgerskapets propaganda.

TIL KAMP MOT TVANGS-UTPLASSERINGA!

Utplasseringa av ungdomsskoleelevene i yrkeslivet pågår nå for fullt. Alle 8. klassene skal jobbe full dag i ei hel uke uten lønn. Fra neste år av skal denne ordninga også gjelde 9. klassene, som da skal utplasseres i hele 14 dager. Denne ordninga har blitt satt i gang for at elevene skal finne ut mer om hva de har lyst til å gjøre når de er ferdige med skolen, sies det. I fjor var det stor misnøye blant elevene med denne ordninga, da de fikk se hvordan yrkesorienteringa virket i praksis. Det samme har vært tilfelle i år blant de elevene som allerede har vært utplassert.

ELEVENE FÅR IKKE VELGE

Skulle utplasseringa i yrkeslivet for tjent navnet yrkesorientering så burde elevene i det minste fått velge sjøl hva slags bedrift de vil jobbe på. Men det er bedriftene som sender inn tilbud om jobber til skolemyndighetene. Hver enkelt skole får så tildelt et visst antall bedrifter, som blir fordelt helt tilfeldig blant elevene på skolen. Hvis eleven er misfornøyd med stedet han skal jobbe på, noe som svært ofte er tilfelle, hjelper det ikke å protestere!

RYDDING OG VASK VANLIGST

I løpet av uka som elevene jobber blir de misbrukt og utbytta på den skammeligste måte. Systematiske undersøkelser blant ca. 200 elever på Oslo skolene som har vært utplassert i år, viser at de fleste blir satt til å rydde eller vaske, kort sagt til å gjøre forefallende arbeid, eller de blir satt til å gjøre ensformig arbeid som ikke krever opplæring i det hele tatt. Eksempelvis måtte elever som ble plassert i Grændsen Skotøymagasin i Oslo stå å lempe skoer hele uka, andre har lempa murstein eller båret planker hele tida.

Mange elever har protestert mot denne utbyttinga. Resultatet har vært strenge irettesettelser fra bedriftsledelsene og trusler om å rapportere til skolen om elevenes oppsetsighet.

BEDRIFTENE PROFITERER PÅ UTPLASSERINGA

Yrkesutplasseringa av ungdomsskoleelevene foregår nå over et tidsrom av 5 måneder. Neste år da 9. klassene også skal ut, kommer den til å holde på hele skoleåret. Mange bedrifter i Oslo-området har oppdaget hvor utmerket ordninga med yrkesutplassering er, slik at fler og fler benytter seg av denne gratis arbeidskrafta som en fast ordning. Bedriftene sparer på denne måten betydelige beløp, ved at utgifter til trygder og lønninger blir mindre. Kapitalistene tjener altså grovt på ungdomsskoleelevene, ikke bare ved at deres utgifter blir mindre, men ved at elevene gjør arbeid som er helt nødvendig for den enkelte bedrift. Hvert årskull skal gi tre ukers gratis arbeid til industri og næringsliv, sjøl om en del av disse ukeverka ikke er effektive, blir likevel arbeidskrafta ut-

nytta fullt ut når elevene settes til ensformig produksjon som ikke krever opplæring. Likevel framsetter skolemyndighetene den frekke påstand om at utplasseringa er en økonomisk belastning for næringslivet.

Yrkesutplasseringa undergraver også markedet til de som er nødt til å selge sin arbeidskraft. Dette betyr at skoleelever blir brukt til å motarbeide arbeidsfolks interesser.

»BARNEARBEID KAN IKKE LØNNES»

Arbeidervernloven setter forbud mot barnearbeid. Med »barn» menes alle som ikke er fylt 15 år. Ungdom under 15 år kan bare ta lettere jobber som avisbud o. l. Dette er en av årsakene til at elevene ikke får lønn under utplasseringa. Hvis det ble etablert vanlig lønnsforhold, ville yrkesutplasseringa bli ramma av arbeidervernloven og bli forbudt. Kapitalistene ville heller ikke lenger være interessert i ordninga hvis elevene skulle få lønn for strevet.

SKOLEN TJENER MONOPOLKAPITALEN

Utplasseringa er et slående eksempel på hvordan staten og skoleverket er et redskap i monopolkapitalens hender. Monopolkapitalens stadig mer desperate tiltak for å sikre profitten ved å utbytte det arbeidende folket har nå direkte ramma skoleelevene. Arbeidervernloven blir undergravd med skolemyndighetenes samtykke. Skolemyndighetene gir kapitalistene sin velsignelse til å utbytte skoleelevene på den skammeligste måte. Skolen legger vekt på at utplasseringa ikke bare skal gi kunnskap om det spesielle arbeid eleven blir satt til, men om arbeids- og samfunnsliv i det hele. Derfor oppfordres be-

driftsledelsen til å gi en slik orientering når elevene ankommer. Det hører med til sjeldenhetene at eleven får noen orientering i det hele tatt. En offentlig komite (Gjelsvik-komiteen) anbefaler bedriftsledelsen å fortelle elevene om de »aktuelle tendenser i arbeidslivet (rasjonalisering, automatisering, spesialisering, differensiering) og konsekvensene av disse». Bedriftsledelsen representerer kapitalistene og står i motsetningsforhold til arbeiderne. De utgjør to forskjellige klasser med uforsonlige interesser. Det er altså overklassens og undertrykkernes syn vi skal få høre. Arbeidsfolks syn på sakene blir aldri lagt fram i skolen.

Dersom en husker på at 16 – 17 åringer kan risikere å måtte ta jobber som gir 2–3 kr. timen utbetalt i lønningsposen når de slutter skolen, må en innrømme at utplasseringa gir en ganske god »praktisk yrkesorientering». Elevene får også et godt kjennskap til hvordan kapitalen hensynsløst utbytter det arbeidende folket. Konsekvensene av yrkesutplasseringa kommer til å bli en helt annen enn hva monopolkapitalen og dens haleheng skolemyndighetene innbiller seg. Elevene kommer ikke til å finne seg i å bli utbytta lenger. De vil ta åpent til orde mot utplasseringa og gjennomføre aksjoner mot denne.

**NEKT Å UTFØRE UBETALT ARBEID
TIL GLEDE FOR ARBEIDSGIVERNE!**

**NEI TIL UTBYTTINGA OG UNDER-
TRYKKINGA!**

**TIL KAMP MOT TVANGSUTPLASSE-
RINGA!**

Hvorfor ble „Elev 70” stanset?

Dagsrevyen viste lørdag 31. januar febrilske små-sjefer fra Norsk Gymnasiastsamband som ringte rundt til landets rektorer for å be dem stanse og brenne »Elev 70», NGS' eget, nye debattorgan.

Bakgrunnen for den hysteriske reaksjonen var ifølge en flertallsfraksjon i gymnasiastorganisasjonens sentralstyre at redaktøren hadde gjort bladet til et SUF-organ!

– Hvilken kommentar har du til denne saken? Vi retter spørsmålet til den ansvarlige for innholdet i »Elev 70», Geir Christensen.

– Jeg var tilsatt som redaktør av sentralstyret, og hovedlinjene for bladet som var trukket opp der, ble også fulgt. Mesteparten av stoffet var dessuten lest og godkjent av NGS-formannen.

– Men gikk ikke sentralstyret samlet mot innholdet?

– Nei. Det var endel medlemmer av sentralstyret som selvbestaltet gikk til aksjon mot »Elev 70» uten noe som helst vedtak å støtte seg på. Etterpå fikk de flertallet i sentralstyret med på uttalelser om bladet som var fulle av fortegnelser og oppspinn, f. eks. at avisa var trykt hos »SUF-trykk» i stedet for et kommersielt trykkeri.

– Hva inneholder »Elev 70»?

– Det tar opp spørsmål som berører og interesserer de fleste norske skoleelever i dag,

f. eks. skolereformene, karakterjaget, 5-dagers skoleuke, elevrådenes stilling osv. Det pampene i sentralstyret ikke liker er at artiklene ikke representerer NGS' offisielle syn på disse sakene. Men det har da heller ikke vært meningen med organet. »Elev 70» skulle være et debatt-organ. Derfor mente jeg det var riktig å trykke meninger som gav uttrykk for elevenes interesser og problemer.

– Hva er sentralstyreflertallets linje?

– De har allerede drevet et intenst arbeid for å få stoppet »Elev 70» over hele landet. De forsøker å hindre at elevene skal få se innholdet og kunne danne seg sin egen mening. Nå forsøker de å få gjort meg personlig økonomisk ansvarlig for avisa. Og i den anledning har de bl. a. sendt brev til annonsørene og bedt dem om ikke å betale annonsene i avisa!

– Hva er bakgrunnen for denne reaksjonen?

– Jeg er fristet til å sitere NGS-formannen, Frode Mannsåker, som i Aftenposten 28/1 uttalte følgende om NGS' politiske linje:

»Vi har ikke plassert oss selv i noen politisk bås, men jeg kan iallfall si at NGS forsøker å motarbeide SUF's arbeid i skolen.» Og alt som går imot NGS-pampenes samarbeidspolitik med staten og skolebyråkratene, oppfatter de som »SUF-politikk». Disse pampene har ingen kontakt med massen av skoleelever, de veit ikke hva som skjer rundt om på skolene i dag. Derfor vil de også bli feid til side når den progressive elevbevegelsen vokser i styrke og omfang.

(SAKSET FRA ARBEIDERAVISA »KLASSEKAMPEN»)

Forutsetninga for at en avis skal kunne utvikle seg er at leserne sender brev inn til redaksjonen, og forteller hvordan avisa er blitt mottatt.

Avisas adresse er: TIL KAMP,
c/o KLASSEKAMPENS DISTRIBUSJON,
Observatorieg. 12, Oslo 2.
Ansvarlig red: Harald Minken.